

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 53/1998 vp

Hallituksen esitys Brasilialle suunnattuun kansainväliseen rahoitusjärjestelyyn osallistumisesta sekä valtion takauksen myöntämisestä Suomen Pankille

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä marraskuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Brasilialle suunnattuun kansainväliseen rahoitusjärjestelyyn osallistumisesta sekä valtion takauksen myöntämisestä Suomen Pankille (HE 260/1998 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tytti Noras, valtiovarainministeriö
- osastopäällikkö Kjell Peter Söderlund, Suomen Pankki..

HALLITUKSEN ESITYS

Kansainvälinen valuuttarahasto julkisti 13.11.1998 runsaan 41 miljardin Yhdysvaltojen dollarin suuruisen Brasilian rahoitusohjelman. Rahoituspakettiin osallistuisivat Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Latinalaisen Amerikan kehityspankki ja Kansainvälinen järjestelypankki. Euroopan unionin jäsenmaiden lisäksi Kansainvälisen järjestelypankin rahoitusjärjestelyyn osallistuisivat: Amerikan Yhdysvallat, Japani, Kanada, Sveitsi ja Norja. Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin rahoitusosuudeksi on suunniteltu noin 22,5 miljardia Yhdysvaltojen dollaria. Suomi osallistuu tähän osaan rahoituspakettia kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin jäsenenä. Kansainvälisen järjestelypankin rahoitusosuus olisi n. 14,5 miljardia Yhdysvaltojen dollaria, josta Amerikan Yhdysvaltojen osuudeksi on ilmoitettu 5 miljardia Yhdysvaltojen dollaria.

Hallitus ehdottaa, että valtioneuvosto oikeuttaisiin osallistumaan Kansainvälisen järjestelypankin Brasialle suunnittelemaan rahoitusjärjestelyyn. Kaikki Euroopan unionin valtiot ovat ilmoittaneet, mahdollisin valtioneuvosto/parlamenttivarauksin osallistuvansa tähän kansainväliseen rahoitusjärjestelyyn. Suomen osalta järjestelyn toteutus edellyttää valtioneuvoston myöntämistä Suomen Pankille.

Hallitus ehdottaa, että valtioneuvosto oikeuttaisiin antamaan valtioneuvoston Suomen Pankille pääomamäärältään enintään 50 milj. Yhdysvaltojen dollaria.

Hallitus ehdottaa, että valtioneuvosto oikeuttaisiin antamaan valtioneuvoston Suomen Pankille pääomamäärältään enintään 50 milj. Yhdysvaltojen dollaria.

dysvaltojen dollarin suuruiselle takaukselle, jonka Suomen Pankki antaa Kansainväliselle järjestelypankille.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Valiokunta toteaa, että aloite kansainvälisen rahoituspaketin osoittamisesta Brasilialle on tullut Brasilialta itseltään. Näin ollen esillä olevassa sopimusjärjestelyssä yhdistyvät kansalliset lähtökohdat ja kansainvälinen huoli Brasilian talouden romahtamisuhasta.

Valiokunta toteaa, että Kansainvälisen rahoituspaketin olennaisina osina olisivat toisaalta Brasilian luja sitoutuminen Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa sovittuun talous- ja yhteiskuntapoliittiseen ohjelmaan ja toisaalta kansainvälisen yhteisön Brasilialle suunnitteleman rahoitusjärjestelyt. Rahoituspaketilla pyritään estämään sekä Brasilian oman talouden romahtaminen ja sen laajakantoiset vaikutukset kaikkien Latinalaisen Amerikan maiden talouksiin että maailmanlaajuisesti koko maailmantalouden kannalta haitallisen rahoituskriisin yhä laajempi leviäminen. Valiokunta toteaa, että Brasilia joutuu sopimusehtojen mukaisesti maksamaan saamastaan lainasta sen suuruista korkoa, jolla pyritään myös yleisesti rajoittamaan turvautumista lainajärjestelyihin ja edistämään saatujen lainojen maksamista.

Valiokunnan mielestä Brasilian talouden romahtamisella olisi kielteistä vaikutusta myös EU-maiden talouksiin sekä Suomen välittömiin maakohtaisiin intresseihin, joita on erityisesti metsäsektorillamme.

Tämän vuoden tammi—elokuun aikana Suomen vienti Brasiliaan oli 866 miljoonaa markkaa ja tuonti Brasiliasta Suomeen 635 miljoonaa markkaa. Suorien sijoitusten määrä Suomesta Brasiliaan oli sekä vuonna 1994 että vuonna

1995 noin 430 miljoonaa markkaa. Valiokunta toteaa, että ottaen huomioon Brasilian suuruusluokka — pinta-alaltaan maailman viidenneksi suurin valtio ja asukasluku 160 miljoonaa henkeä — sekä se, että Brasilia on Latinalaisen Amerikan tärkein teollisuusmaa, Suomen kannalta Brasilialla voi olla tulevaisuudessa merkittävä ulkomaankauppapoliittinen merkitys, mikäli sen talous onnistutaan vakauttamaan.

Valiokunta korostaa, että Brasilia sitoutuu toteuttamaan taloutensa tervehtyttämiseksi tarvittavat, aiesopimukseen kirjatut toimenpiteet, joiden mukaan se sitoutuu myös maansa sosiaalisista kysymyksistä huolehtimiseen. Tämän lisäksi valiokunta painottaa ihmisoikeus- ja ekologisista kysymyksistä huolehtimista osana uudistuksia.

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä, mutta samalla muistuttaa siitä, että omavelkaisen takauksen antaminen merkitsee aina ja varsinkin maailmantaloudessa nykyisin vallitsevassa tietynlaisessa epävakauden tilassa reaalisien riskien ottamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta oikeuttaa valtioneuvoston osallistumaan Kansainvälisen järjestelypankin Brasialle suunnittelemaan rahoitusjärjestelyyn ja

että eduskunta oikeuttaa rahoitusjärjestelyn toteuttamiseksi valtioneuvoston tämän määräämillä ehdoilla vastavakuuksia vaatimatta antamaan Suomen Pankille enintään 50 000 000 Yhdysvaltojen dollarin suuruisen omavelkaisen takauksen Suomen Pankin Kansainväli-

selle järjestelypankille antaman vastavansuuruksen takauksen vakuudeksi.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Kimmo Sasi /kok
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Oiva Savela /kok
jäs.	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
	Heikki Järvenpää /kok	vjäs. Hannu Kemppainen /kesk
	Bjarne Kallis /skl	Raimo Liikkanen /kesk
	Timo Laaksonen /vas	Maija-Liisa Lindqvist /kesk
	Reijo Laitinen /sd (osittain)	Lauri Metsämäki /sd
	Markku Lehtosaari /kesk	Tuija Maaret Pykäläinen /vihr
	Håkan Malm /r	Matti Saarinen /sd
	Mats Nyby /sd	Kari Uotila /vas.